

MONITOR CHIŃSKI

LUTY 2018

„Monitor Chiński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Chinach, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie Europy Środkowej oraz działania zagraniczne chińskich władz lokalnych w prowincji Syczuan. Monitor opracował dr Bartosz Kowalski – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHIŃSKI

LUTY 2018

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

31 stycznia - 1 lutego: wizyta Theresy May w Pekinie. Brytyjska delegacja podpisała kontrakty na łączną sumę 9 mld funtów. Premier May wraz z Li Keqiangiem wzięli udział w inauguracyjnej sesji UK-China CEO Council, skupiającej dyrektorów generalnych ponad 30 przedsiębiorstw. Szeftowa brytyjskiego rządu zapewniała, że jej kraj po opuszczeniu UE pozostanie otwarty na relacje ekonomiczno-handlowe z Chinami; wyraziła również nadzieję, że obie strony będą wspólnie działać na rzecz tworzenia „globalnej Wielkiej Brytanii” i „globalnych Chin” (szerzej zob. komentarz).

1 lutego: Australia wprowadza ograniczenia dla inwestorów zagranicznych. Obostrzenia dotyczą nabywania ziemi rolnej i infrastruktury energetycznej. Chociaż minister skarbu Scott Morrison utrzymuje, że Canberra nadal chętnie przyjmuje inwestycje zagraniczne w ziemię uprawną to – podobnie jak w przypadku sektora energetycznego – „nie mogą one kolidować z interesem narodowym”. Chiny nie zostały bezpośrednio wymienione w oświadczeniu australijskiego rządu ale są adresatem implicite nowych regulacji, wprowadzanych wraz z pakietem przepisów mających na celu przeciwdziałanie operacjom wywierania wpływu prowadzonym w Australii przez ChRL (m.in. finansowanie kampanii politycznych), o których informują szeroko media i służby wywiadowcze (ASIO).

2 lutego: Liu Jinsong nowym ambasadorem ChRL w Afganistanie. Nominacja wychowanego w Xinjiangu urzędnika, który w latach 2012-2015 pełnił funkcję dyrektora Silk Road Fund zwiastuje większe zaangażowanie Chin w Afganistanie, zarówno gospodarcze, jak i w dziedzinie bezpieczeństwa. Ogłoszenie Liu nowym ambasadorem, zbiegło się w czasie z deklaracją Chin o woli włączenia Kabulu do China-Pakistan Economic Corridor i ujawnieniem informacji o toczących się rozmowach w sprawie budowy chińskiej bazy wojskowej w Afganistanie, którą Pekin motywuje potrzebą zapobiegania przenikania bojowników

KPCH ZNIESIE OGRANICZENIA KADENCYJNO- ŚCI PRZEWOD- NICZĄCEGO W KONSTYTUCJI PAŃSTWA

Zmiany w prawodawstwie oznaczają w praktyce powrót do jednoosobowych rządów i koniec „demokracji wewnętrzzpartyjnej” w siedmioosobowym Stałym Komitecie Biura Politycznego. W 1982 r. chińskie kierownictwo, wyciągając wniosek z rządów Mao i tragedii rewolucji kulturalnej (która stała się również udziałem rodziny Xi), wprowadziło do konstytucji limit kadencyjności. Model „kolektywnego przywództwa” zostanie teraz zniesiony, będąc uzasadnianym wolą aparatu partyjnego i narodu chińskiego, określanych jako tożsame.

islamskich na teren Xinjiangu. Zdaniem amerykańskiego asystenta Sekretarza Obrony ds. Azji Wschodniej i Pacyfiku Randala Schrivera istnieje potencjał do współdziałania z Chinami na rzecz stabilizacji Afganistanu i walki z terroryzmem, chociaż USA i ChRL dzielą pewne rozbieżności jak definiować terrorystów – zwłaszcza w aspekcie chińskiej polityki wewnętrznej (Ujgurów).

6 lutego: rozwarstwienie dochodowe w Chinach utrzymuje się na wysokim poziomie. Jak poinformował szef Narodowego Biura Statystycznego (NBS) Ning Jizhe, nierówności dochodowe Chińczyków w 2017 mierzone według wskaźnika Giniego przekroczyły 0,4; określając je jako „relatywnie poważne”. Według międzynarodowych standardów ONZ jest to stan alarmujący. Należy odnotować, że według NBS, nierównomierność w dystrybucji dochodów w Chinach maleje systematycznie od rekordowego pod tym względem 2008 r. (0,491).

6 lutego: Mercedes-Benz usuwa reklamę z cytatem z Dalajlamy. W ramach natychmiastowej reakcji na krytykę chińskich władz i internautów, niemiecki potentat samochodowy skasował post reklamowy z (blokowanego w ChRL) Instagramu, opatrzony sentencją duchowego przywódcy Tybetańczyków (określanego przez Pekin jako niebezpieczny separatysta), a następnie przeprosił na Weibo. Jednocześnie pojawiły się informacje o planach inwestycyjnych chińskiego giganta motoryzacyjnego Geely (m.in. właściciela Volvo), który zamierza stać się z największych udziałowców niemieckiej spółki, przede wszystkim aby uzyskać dostęp do technologii akumulatorów pojazdów elektrycznych. Transakcja ostatecznie doszła do skutku – Geely Holding przejął 9,69% akcji Daimlera za 9 mld USD. Niemiecki producent zwiększa w tym samym czasie zaangażowanie finansowe w chińskim joint-venture z pekińskim BAIC Motor (konkurencji wobec Gelly); w lutym otrzymał zgodę chińskiego organu regulacyjnego na zainwestowanie 100 mln USD w projekt samochodu elektrycznego. Obie firmy ogłosiły również zamiar wspólnej budowy nowej fabryki Mercedes-Benz w Chinach za kwotę 11,9 mld RMB (6,38 mld PLN). W gwałtownie rosnącym przedziale technologicznym podobne JV z partnerami chińskimi posiadają również Volkswagen, Ford i Renault-Nissan.

7-8 lutego: holenderska para królewska z wizytą w Chinach. W czasie spotkania z Xi Jinpingiem, król Willem Alexander wyraził przekonanie, że jego kraj jest gotowy do współtworzenia Pasa i Szlaku. Holandia jest członkiem założycielem AIIB i trzecim największym partnerem handlowym Chin w UE, a Chiny drugim największym partnerem handlowym Holandii poza UE. Jeszcze dwie dekady temu, wartość chińskiego eksportu była równa holenderskiemu, dzisiaj ChRL jest największym eksporterem i czołowym importerem na świecie. Warto przy tym odnotować stały wzrost siły nabywczej Pekinu w Ameryce Południowej; w 2017 r. Chiny wysunęły się na pozycję czołowego importera (26%) z Peru, dystansując kolejno USA (16%) i UE (15%).

13 lutego: Sun Zhengcai będzie sądzony za korupcję. Jak poinformowała prokuratura w Tianjinie akt oskarżenia obejmuje okres blisko dwóch dekad, odkąd Sun pełnił funkcję sekretarza partii w pekińskiej dzielnicy Shunyi, awansowany następnie na funkcję szefa stołecznego komitetu KPCh, ministra rolnictwa, szefa partii w Jilinie, członka SK i sekretarza partii w Chongqing. Według SCMP kampania antykorupcyjna Xi objęła zasięgiem już 1,3 mln urzędników różnego szczebla.

20 lutego: Islamski Bank Rozwoju (IDB) łączy siły z Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych. Największa instytucja rozwojowa w świecie muzułmańskim, wchodzi w partnerstwo z powstałym z inicjatywy Chin (i kontestowanym przez USA) AIIB, aby wspólnie finansować projekty w Afryce i innych państwach rozwijających się. Większość z 57 państw członkowskich IDB należy również do AIIB.

22 lutego: Francja wprowadzi ograniczenia w kupnie ziemi przez obcokrajowców. Decyzję tę zapowiedział prezydent Emmanuel Macron na spotkaniu z rolnikami w przeddzień otwarcia Międzynarodowych Targów Rolniczych w Paryżu. Jako punkt odniesienia dla wprowadzenia obostrzeń dla inwestorów zagranicznych wskazał zakup łącznie 2,700 ha ziemi rolnej przez chiński fundusz w departamentach Allier i Indre (środkowa Francja) w latach 2016-2017. Pod koniec lutego, Macron zablokował również przejęcie przez chińskiego inwestora pakietu kontrolnego akcji lotniska w Tuluzie.

26 lutego: KC KPCh ogłosiło zamiar wprowadzenia poprawek do konstytucji państwa. Najważniejszą zmianą jest zniesienie przepisu ograniczającego sprawowanie funkcji przewodniczącego i wiceprzewodniczącego ChRL dłużej niż dwie kadencje. Teoretycznie decyzja partii ma wymiar symboliczny, ponieważ funkcja przewodniczącego państwa jest przede wszystkim reprezentacyjna. A co wnosi w praktyce? Powrót do jedynowładztwa i koniec z „demokracją wewnątrzpartyjną” pośród ścisłego, siedmioosobowego grona decyzyjnego – Stałego Komitetu Biura Politycznego partii komunistycznej (zob. blog OSA).

II. CHINY I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

5 lutego: Chiny i Węgry deklarują rozszerzanie współpracy. Na spotkaniu wicepremier Liu Yandong z wicepremierem Zsoltem Semjenem i wiceprzewodniczącym parlamentu Janosem Latorcaiem w Pekinie, relacje dwustronne zostały określone jako „najlepsze w historii”.

10 lutego: węgiersko-serbskie forum biznesowe w Budapeszcie. Premier Viktor Orban zdefiniował się jako gorący zwolennik akcesji państw Bałkanów Zachodnich do Unii Europejskiej, a relacje z Serbią określił mianem „dotychczas najlepszych”. Odnosząc się do znaczenia chińskich inwestycji infrastrukturalnych, serbska premier Ana Brnabić oświadczyła, że jako członek struktur unijnych, Serbia nie będzie

czekać na fundusze z Brukseli, dążąc na własną rękę do wzmocnienia UE. Brnabić zadeklarowała ponadto, że akcesja do UE jest niewyobrażalna bez rozwoju połączeń infrastrukturalnych, w tym kluczowej linii kolejowej Budapeszt-Belgrad. Główną rolę w poprawie stanu serbskiej infrastruktury, rząd w Belgradzie planuje oddać Chinom.

18 lutego: Grupa Pekaes rozbudowuje łódzki terminal do przeładunku towarów z Chin. Jak informuje dziennik „Puls Biznesu” do końca kwietnia br. będzie gotowy drugi etap rozbudowy terminalu przeładunkowego w Łodzi. Firma Spedcont, wchodząca w skład grupy Pekaes buduje 13 ha hub z możliwością jego dalszej rozbudowy. Obecnie w terminalu Spedcont może składować nawet 3,5 tys. kontenerów czterdziestostopowych (o 25 % więcej niż rok temu). W ubiegłym roku spółka obsłużyła 750 pociągów, które przywoziły towary znad Bałtyku. Dynamicznie rośnie też transport i przeładunek produktów z Chin - w 2016 r. do łódzkiego terminalu Spedcontu przyjechało 260 pociągów z Państwa Środka, a w 2017 r. już 400.

15 lutego: ambasador Xu Jian kończy misję w Polsce. Na spotkaniu pożegnalnym minister spraw zagranicznych Jacek Czaputowicz podziękował ambasadorowi za ponad pięć lat pracy na rzecz rozwijania współpracy polsko-chińskiej, wyrażając nadzieję, Polska i Chiny będą się koncentrować na intensyfikacji współpracy dwustronnej, zwłaszcza na budowie bardziej zrównoważonego partnerstwa gospodarczego. Ambasador Xu wyraził zadowolenie, że w czasie pełnienia jego misji relacje polsko-chińskie zostały podniesione do rangi wszechstronnego partnerstwa strategicznego. Jak zaznaczył, w tym czasie między Polską oraz Chinami odbyło się 14 wizyt dwustronnych wysokiego szczebla (tj. poziom wicepremiera lub wyżej). 20 lutego odbyło się również przyjęcie pożegnalne w ambasadzie ChRL, w którym udział wzięło ponad 200 osób, m.in. wicemarszałek Sejmu Ryszard Terlecki, wicemarszałek Senatu Bogdan Borusewicz i szef gabinetu politycznego premiera Marek Suski. Podsumowując pobyt w Polsce ambasador Xu zwrócił ponownie uwagę, że ostatnie lata były okresem intensywnych relacji politycznych między Pekinem i Warszawą o czym świadczą wizyty w Polsce przewodniczącego ChRL Xi Jinpinga i przewodniczącego OZPL Zhang Dejianga, oraz wizyty w Chinach prezydenta Andrzeja Dudy, premier Beaty Szydło oraz marszałków Sejmu i Senatu.

15 lutego: rośnie liczba chińskich turystów odwiedzających Polskę. Z danych GUS-u wynika, że w 2017 r. Polskę odwiedziło ponad 130 tys. turystów z Chin, blisko 60% więcej niż rok wcześniej (ponadto 10 tys. z Hongkongu). Polska Organizacja Turystyczna podkreśla, że wpływ na zwiększenie zainteresowania Chińczyków ma rozszerzenie siatki połączeń bezpośrednich między Pekinem i Warszawą, obsługiwanych przez LOT oraz Air China, a także zawarte w maju ub.r. polsko-chińskie porozumienie o współpracy turystycznej. Chociaż postęp Polski w tym względzie jest znaczący, to nadal większą popularnością wśród Chińczyków cieszą

się Czechy (blisko 500 tys. turystów w 2017 r.; wzrost o 38%) i Węgry (170 tys. w 2016 r.). W okresie październik 2016 - wrzesień 2017 Chińczycy przeznaczyli na turystykę zagraniczną 268 mld USD. W Polsce w 2016 r. zostawili 770 mln PLN.

18 lutego: relacje Chin z EŚW na Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa. Szef MSZ Niemiec Sigmar Gabriel stwierdził, że Chiny (i Rosja) podważają jedność UE, a pojedyncze państwa lub grupy są sprawdzane metodą kija i marchewki czy chcą zostać w Unii. Słowa szefa dyplomacji RFN stanowią czytelną aluzję do formatu „16+1”, zwłaszcza w świetle sugestii Gabriela, że UE mogłaby „zapoczątkować własną inicjatywę promującą budowę infrastruktury z Europy Wschodniej do Azji Centralnej za europejskie pieniądze, ale przestrzegając europejskich standardów [demokratycznych i prawnych]”. W podobnym, choć bardziej powściągliwym tonie, obawy o podważanie przez Chiny jedności UE wyraziła Angela Merkel na wspólnej konferencji z prezydentem Serbii Aleksandrem Vučićem, 27 lutego w Berlinie.

1 marca: zatrzymanie Ye Jianminga. Niespełna 40-letni właściciel konglomeratu CEFC został aresztowany pod zarzutem malwersacji finansowych, do którego doszło prawdopodobnie 16 lutego. CEFC, jako oficjalnie prywatne przedsiębiorstwo w ciągu kilku lat zdobyło 222. pozycję na liście Fortune Global 500 i miano czwartej, największej spółki naftowej w Chinach będącej m.in. w posiadaniu 14,2% akcji Rosnieftu. Ye Jianming wybrał Czechy na kwaterę główną działań CEFC w Europie, ciesząc się względami prezydenta Miloša Zemana, który mianował biznesmena, podejrzanego o związki z chińskim wywiadem wojskowym, swoim doradcą ekonomicznym. Według nieoficjalnych informacji zatrzymanie Ye odbyło się na bezpośredni rozkaz Xi Jinpinga. Można się spodziewać, że kłopoty szefa CEFC, firmy odpowiadającej za większość bieżących chińskich inwestycji w Czechach, odbiją się na stosunkach między Pragą i Pekinem.

III. WIADOMOŚCI SYCZUAŃSKIE

4 lutego: inauguracja lotniczego połączenia cargo między Chengdu i Frankfurt. Trasę obsługuje Lufthansa; loty odbywają się we wtorki i niedziele. W 2017 r. lotnisko Shuangliu w stolicy Syczuanu obsłużyło 643 tys. ton cargo (wzrost o 5,1%).

10-13 lutego: inspekcja Xi Jinpinga w Syczuanie. W przeddzień wystrzelenia dwóch satelitów BeiDou-3, przewodniczący ChRL odwiedził kosmodrom w Xichangu i spotkał się z korpusem oficerskim w Chengdu oraz odbył noworoczną telekonferencję z chińskimi żołnierzami stacjonującymi na spornych wyspach w archipelagu Paracelu. Xi stwierdził, że technologia należy do kluczowych zdolności bojowych i wezwał do dokonywania przełomów („chińskich cudów”) w tej dziedzinie, tak aby ojczyzna mogła przejąć inicjatywę w międzynarodowym współzawodnictwie. Pod-

kreślił również znaczenie lojalności politycznej i wzmacniania szkolenia ideologicznego i politycznego w siłach zbrojnych.

24 lutego: Hainan Airlines zwiększa ilość lotów z Chengdu do Stanów Zjednoczonych. Po uruchomieniu w 2017 r. połączeń bezpośrednich z Los Angeles i Nowym Jorkiem ich częstotliwość wzrośnie z dwóch do trzech tygodniowo. Hainan Airlines uzasadnia decyzję rosnącym zapotrzebowaniem rynku pasażerskiego w Chinach południowo-zachodnich i promocją chińsko-amerykańskiej współpracy gospodarczej. Według agencji Xinhua, Chengdu posiada obecnie 105 międzynarodowych połączeń lotniczych, a kolejne 10 zostanie otwartych w tym roku.

26 lutego: delegacja z Syczuanu z wizytą w Łodzi. W czasie spotkania między marszałkiem woj. łódzkiego i wicegubernatorem Syczuanu Yang Xingpingiem omawiano sprawy kluczowe w relacjach dwustronnych: transport, gospodarkę, kulturę oraz edukację. W ramach wspólnych projektów przygotowywane są m.in. tournée Filharmonii Łódzkiej po Syczuanie, organizacja wystawy chińskiej w Łódzkim Muzeum Archeologiczno-Etnograficznym, lekcje chińskiego w szkołach w województwie oraz wymiana studentów między Politechniką Łódzką i Chengdu University of Technology.

28 lutego: delegacja z Syczuanu na spotkaniu w polskim MSZ. Wicegubernatora Yanga przyjął podsekretarz stanu Bartosz Cichocki. Spotkanie dotyczyło polsko-chińskiej współpracy regionalnej, w tym planów organizacji w tym roku V edycji Forum Regionów Polska-Chiny w Chengdu. Polski MSZ zadeklarował wsparcie dla tegorocznej edycji Forum, stanowiącego platformę działań dla najbardziej aktywnie współpracujących samorządów Polski i rządów lokalnych w ChRL. Wg informacji MSZ, w Warszawie delegacja odbyła rozmowy także w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju. W skład delegacji chińskiej, obok członków organów władz prowincji Syczuan, weszli też przedstawiciele Chińskiego Ludowego Stowarzyszenia Przyjaźni z Zagranicą (CPAFFC) – instytucji współorganizującej Forum Regionów po stronie chińskiej. Poza dobrze rozwijającym się partnerstwem Łódź-Chengdu, władze Syczuanu zachęcały również do nawiązywania współpracy między podmiotami lokalnymi z Polski i Syczuanu.

Dotychczasowe edycje Forum Regionów odbyły się od 2013 r. kolejno w Gdańsku, Kantonie, Łodzi oraz w Warszawie (otwarte wspólnie przez prezydenta Andrzeja Dudę i przewodniczącego Xi Jinpinga). Natomiast w ubiegłym roku Forum nie zorganizowano, co może mieć związek z wyraźnym zdystansowaniem się polskich władz centralnych od aktywnej współpracy z ChRL na przełomie lat 2016/2017, co z kolei przełożyło się na stan relacji na szczeblu lokalnym (m.in. wstrzymanie chińskiej inwestycji logistycznej w Łodzi przez MON).

IV. WIADOMOŚCI Z GUANGDONGU

3 lutego: rośnie ruch kolejowy cargo między Kantonem i Europą. China Railway Guangzhou Group (CRGG) obsłużyła w 2017 r. 363 pociągi między Chinami i Europą, ponad trzykrotnie więcej niż rok wcześniej. Obecnie CRGG obsługuje 12 tras kolejowych do Europy i trzy w kierunku powrotnym, z przejazdem trwającym od 11 do 20 dni.

7 lutego: amerykańsko-chińska inicjatywa oświatowa. Prywatna firma Whittle School&Studios otworzy kampusy w Waszyngtonie i Shenzhenie dla uczniów w wieku od 3 do 18 lat. Program szkoły ma się koncentrować na kształtowaniu umiejętności językowych (chińskiego w USA, angielskiego w ChRL) w głównych przedmiotach nauczania oraz realizowaniu projektów uczniowskich przy wykorzystaniu możliwości wynikających z lokalizacji w światowych metropoliach.

28 lutego: budowa nowego terminala lotniska Baiyun na finiszu. Do końca kwietnia br. ma zostać otwarty nowy terminal, który według założeń będzie obsługiwał 45 mln pasażerów rocznie do 2020 r., a do 2025 r. nawet 100 mln. Lotnisko w Guangzhou intensywnie rozwija również obrót cargo i przesyłek pocztowych (3,5 mln ton do 2025 r.). Stolica Kantonu dąży do przejścia od Hongkongu pozycji centralnego hubu transportowego w Delcie Rzeki Perłowej.

KOMENTARZ

1. Złota czy pozłacana era w stosunkach chińsko-brytyjskich? Zgodnie z ogłoszoną przez Pekin i Londyn „złotą erą” w relacjach dwustronnych Theresa May jechała do Państwa Środka, licząc na nawiązanie lukratywnych kontraktów i wzmocnienie relacji handlowych, które pomogą zdyskontować straty gospodarcze poniesione z powodu nadchodzącego rozvodu z Unią Europejską. Ten cel został zrealizowany – brytyjska delegacja podpisała umowy na sumę 9 mld funtów. Zanim jednak premier May przybyła do Pekinu, pojawił się zgrzyt, ponieważ wbrew oczekiwaniom przywództwa ChRL, Wielka Brytania nadal nie ogłosiła decyzji o przystąpieniu do Pasa i Szlaku. Downing Street odmówiło komentarza w tej sprawie, która dla Chin ma przede wszystkim znaczenie propagandowe, ponieważ nie istnieją precyzyjne mechanizmy uczestnictwa w Pasi i Szlaku. Pekin nalega jedynie na podpisanie dwustronnego memorandum. W historii politycznej Chin to żadna nowość – rytuały miały od zawsze większe znaczenie niż porządek normatywny. Obecnie ChRL stara się projektować na świat oba schematy praktyki politycznej równolegle.

Dlatego retoryczne ergo formalne uznanie globalnej inicjatywy Chin ze strony dawnego imperium kolonialnego miałyby olbrzymi wydźwięk propagandowy, zarówno w aspekcie wewnętrznej mobilizacji obywateli Chin, jak i na scenie globalnej vis-a-vis największego konkurenta – Stanów Zjednoczonych.

W czasie spotkania z brytyjską premier, Xi Jinping przypomniał, że Wielka Brytania była pierwszym zachodnim państwem, które uznało komunistyczne Chiny, a jego wizyta w Anglii w 2015 r. zapoczątkowała „złoty rozdział” w relacjach wzajemnych. Przewodniczący mówił o tym, że Chiny są rzecznikiem globalizacji gospodarczej i liberalizacji handlu, podkreślając potrzebę współdziałania w ramach „złotej ery”, w tym na forach organizacji międzynarodowych – ONZ, G20 i WTO. Warto zauważyć, że w wypowiedzi Xi znalazły się wątki kulturowej narracji, którą Chiny stosują wyłącznie wobec państw Zachodu: „powinniśmy kontynuować tradycyjną ideę wzajemnego czerpania z tego co najlepsze w obu kulturach (*wenming*), wzmacniać wymianę międzyludzką (międzykulturową) [...] konsolidować relacje dwustronne w oparciu o wolę ludu (*miny jichu*); aby promować wymianę między cywilizacją wschodnią i zachodnią i stworzyć model „symbiozy” pomiędzy odmiennymi cywilizacjami”.

2. Po Australii, Japonii i Stanach Zjednoczonych wolę hamowania ekspansji gospodarczej i politycznej Chin zaczęły wyraźnie sygnalizować państwa UE.

Szef dyplomacji Niemiec Sigmar Gabriel zaproponował w Monachium stworzenie alternatywnego wobec Pasa i Szlaku programu inwestycji infrastrukturalnych dla Europy Wschodniej i Azji Centralnej, który oprócz architektury finansowej UE, byłby również silnie oparty na fundamentach aksjologicznych, właściwych zachodniej demokracji liberalnej ergo sprzecznej z pakietem wartości promowanych przez Chiny.

3. Rośnie znaczenie MSZ-u w hierarchii politycznej ChRL.

Za deklaracjami Xi Jinpinga z ubiegłorocznego XIX Zjazdu KPCh o woli odgrywania przez Chiny większej roli politycznej na świecie następują zmiany instytucjonalne i personalne mające ten dyplomatyczny awans wspomagać. Pierwszym sygnałem wzmocnienia MSZ było powołania Yanga Jiechi do Politbiura KPCh w październiku 2017 r. Natomiast obecnie dokonuje się reorganizacja sposobu zarządzania placówkami dyplomatycznymi, w której ambasadorowie zyskują większą kontrolę nad polityką kadrową własnych placówek. Zwrot w podejściu do dyplomacji odzwierciedla wzrost nakładów: w ubiegłym roku ChRL na sprawy zagraniczne przeznaczyła w budżecie 54 mld RMB (8,5 mld USD), niemal dwukrotnie więcej niż w 2013 r. Natomiast USA zredukowały środki na ten sam cel do 27,1 mld USD (30% mniej niż w 2016 r.). Dane te ilustrują w jaki sposób Chiny starają się wykorzystywać „moment historyczny” w którym USA stopniowo wycofują się z globalnych zobowiązań.

4. W czasie inspekcji w Syczuanie, Xi Jinping wskazał na potrzebę tworzenia komórek partyjnych na wszystkich szczeblach armii. Postulaty te wskazują na powrót do upolitycznienia ChAL-W w stopniu przypominającym początek lat 50. XX

wieku. Echo ówczesnej retoryki wybrzmiało również w trakcie spotkania chińskiego przywódcy z mieszkańcami okolic Wenchuanu, dotkniętego przed dekadą tragicznym trzęsieniem ziemi. Mieszkańcy zwracali się do Xi mianem *lingxiu*, formułą grzecznościową określającą przywódcę, jednak z rewerencją właściwą wcześniej Mao Zedongowi i namaszczonego przez niego na swojego następcę Hua Guofengowi. Tytułowanie obecnego przywódcy Chin i KPCh prestiżowym mianem lingxiu wchodzi coraz wyraźniej do języka propagandy partyjno-państwowej, w tym m.in. naczelnego organu prasowego partii – „Dziennika Ludowego”. Warto zwrócić uwagę, że w gospodarskiej wizycie w Syczuanie wziął udział zaufany przewodniczącego Liu He, co wskazuje, że jest on niemal pewnym kandydatem do objęcia teki wicepremiera odpowiedzialnego za reformy gospodarcze, a nawet – jak spekuluje się – przejęcia po Zhou Xiaochuanie funkcji szefa Ludowego Banku Chin.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

